

Znanstveni odbor / Scientific committee

dr. sc. Irena Benyovsky Latin, Hrvatski institut za povijest /
Croatian Institute of History

dr. sc. Zrinka Pešorda Vardić, Hrvatski institut za povijest /
Croatian Institute of History

dr. sc. Gordan Ravančić, Hrvatski institut za povijest /
Croatian Institute of History

dr. sc. Zdenka Janeković Römer, Zavod za povijesne
znanosti HAZU u Dubrovniku / Croatian Academy of
Sciences and Arts, The Institute for Historical Sciences in
Dubrovnik, Zagreb – Dubrovnik

dr. sc. Stanko Andrić, Hrvatski institut za povijest,
Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje /
Croatian Institute of History, Department for the History of
Slavonia, Srijem and Baranja

dr. sc. Trpimir Vedriš, Odsjek za povijest, Filozofski
fakultet Sveučilišta u Zagrebu / History Department, Faculty
of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb

Organizacijski odbor / Organizational committee

dr. sc. Irena Benyovsky Latin, Hrvatski institut za povijest /
Croatian Institute of History

dr. sc. Zrinka Pešorda Vardić, Hrvatski institut za povijest /
Croatian Institute of History

dr. sc. Sandra Begonja, Hrvatski institut za povijest /
Croatian Institute of History - grafičko oblikovanje i
priprema za tisak / graphic design and print preparation

Korišteni predlošci u grafičkoj pripremi: prikaz sv. Dujma sa
modelom grada Splita; poliptih u franjevačkom samostanu
sv. Ante u Splitu (Girolamo da Santa Croce, 1549.)

Template used in graphic preparation: picture of saint
Domnius, patron saint of Split, holding a model of the city;
polyptych in the Franciscan monastery of St. Anthony, Split
(Girolamo da Santa Croce, 1549.)

**Zahvaljujemo na potpori
Ministarstvu znanosti i obrazovanja RH**

**HRVATSKI INSTITUT
ZA POVIJEST**

PROGRAM / PROGRAMME

IV. Triennale

**Gradovi hrvatskog srednjovjekovlja:
Grad i Crkva**

***Towns and Cities of the Croatian Middle Ages:
The City and the Church***

22. - 23. listopada 2019. / 22 - 23 October 2019

**Hrvatski institut za povijest, Opatička 10,
Zagreb, Zlatna dvorana**

**Croatian Institute of History, Opatička 10,
Zagreb, Golden Hall**

9.00

- Registracija / *Registration*

9.30

- **Riječ dobrodošlice / Greetings** (ravnatelj Hrvatskog instituta za povijest, Gordan Ravančić / Head of Croatian Institute of History, Gordan Ravančić)
- **Irena Benyovsky Latin** (Hrvatski institut za povijest / Croatian Institute of History), **Uvodno predavanje: "Gradovi hrvatskog srednjovjekovlja: Grad i Crkva" / Introductory lecture: "Towns and Cities of the Croatian Middle Ages: The City and the Church"**

10.00

- **1. sekcija / 1st session: Grad, biskup, kurija I / City, Bishop, Curia I, moderator / chair: Zrinka Pešorda Vardić**

- Trpimir Vedriš (Odsjek za povijest, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu / History Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb), **"Stari biskup i novi poredak: kult svetog Donata nakon mletačkog preuzimanja Zadra 1409." / "Old Bishop and the New Order: The Cult of St Donatus after the Venetian Takeover of Zadar in 1409"**
- Luka Špoljarić (Odsjek za povijest, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu / History Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb), **"Užarena atmosfera, biskup u gradu: splitske godine Lorenza Zane" / "Hot Times, Bishop in the City: Lorenzo Zane's Split Years"**
- Jadranka Neralić (Hrvatski institut za povijest / Croatian Institute of History), **"Može li renesansni crkveni dostojanstvenik izgraditi jednako uspješnu karijeru u Rimskoj kuriji i biskupiji? Primjer karijere Angela Cavazze između Apostolske komore i Trogirске biskupije" / "Could a Renaissance Curial dignitary make a successful diocesan career? Angelo Cavazza's career between Apostolic Chamber and the diocese of Trogir"**

1

- Bruno Škrebilin (Hrvatski institut za povijest / Croatian Institute of History), **"Urbana elita Gradeca i zagrebački biskup. Odnos gradske elite i zagrebačkog biskupa u 15. stoljeću" / "Urban elite of Gradec and the Bishop of Zagreb. The Relation between Urban elite of Gradec and the Bishop of Zagreb in the 15th Century"**

Diskusija / *Discussion*

11.00 *Pauza / Break*

11.30

- **2. sekcija / 2nd session: Grad, biskup, kurija II / City, Bishop, Curia II, moderator / chair: Tonija Andrić**

- Judit Gál (Eötvös Loránd University, Budapest), **"Nadbiskup Ugrin iz Splita i administrativne "reformе" kralja Bele IV u Dalmaciji" / "Archbishop Ugrin of Split and King Béla IV's Administrative "Reforms" in Dalmatia"**
- István Petrovics (Department of Medieval and Early Modern Hungarian History, University of Szeged), **"Pečuh: biskupski grad u kasnom srednjem vijeku" / "Pécs: an episcopal city in the Later Middle Ages"**
- Ivan Majnarić (Odjel za povijest, Hrvatsko katoličko sveučilište, Zagreb / Department of History, Catholic University of Croatia, Zagreb), **"Dani su ti odbrojani: splitski nadbiskup Arnir između regnum i sacerdotium" / "Hic dies uite tue ultimus erit: Archbishop Rainer of Split between regnum and sacerdotium" /**

Diskusija / *Discussion*

12.45 *Ručak / Lunch*

13.45

- **3. sekcija / 3rd session: Svjetovno i crkveno I / Lay and ecclesiastical I, moderator / chair: Ivan Majnarić**

- Maurizio Levak (Odsjek za povijest, Filozofski fakultet, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli / Department of History, Faculty of Humanities, Juraj Dobrića University of Pula), **"Istarska Crkva u karolinško doba: vrijeme promjena u odnosu snaga između svjetovne i crkvene vlasti u gradu" / "Istrian Church in the Carolingian Period: Change in Relations between Lay and Religious Powers in the City"**

2

- Lena Kornprobst (Institute for East European History, University of Vienna), **"Svećenstvo kao zajednica i njihova interakcija sa svjetovnim zajednicama u Splitu (1479.-1525.)" / "The clergy as a community and its interactions with secular communities in Split, (1479-1525)"**

- Marko Jerković (Hrvatski studiji, Sveučilište u Zagrebu / University Department of Croatian Studies, University of Zagreb), **"Redovničke zajednice u kasnosrednjovjekovnom Zagrebu: prilagodljivost, racionalnost i interakcija s lokalnim stanovništvom" / "Religious Communities in Late Medieval Zagreb: Adaptability, Rationality, and Interaction with Local Society"**

- Tomislav Popić (Hrvatski studiji, Sveučilište u Zagrebu / University Department of Croatian Studies, University of Zagreb), **"Od pojedinačnoga slučaja do zakona: Trogirска statutarна odredba o operarijima" / "From One Case to Law: Trogir Statutory Provision on operariis"**

Diskusija / *Discussion*

15.00 *Pauza / Break*

15.30

- **4. sekcija / 4th session: Svjetovno i crkveno II / Lay and ecclesiastical II, moderator / chair: Zrinka Nikolić Jakus** (Odsjek za povijest, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu / History Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb)

- Judit Majorossy (Institut für Österreichische Geschichtsforschung, Historisch-Kulturwissenschaftliche Fakultät, Universität Wien), **"Gradska uprava i Crkva u kasnosrednjovjekovnim srednjoeuropskim gradovima" / "Urban government and the Church in Late Medieval East-Central European towns"**

- Zdenka Janeković Römer (Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, / Croatian Academy of Sciences and Arts, The Institute for Historical Sciences in Dubrovnik, Zagreb-Dubrovnik), **"Laička vjerska duhovnost u dubrovačkim bratovštinama srednjeg i ranog novog vijeka" / "Lay spirituality in Dubrovnik's confraternities in Medieval and Early Modern Period"**

3

- Zrinka Pešorda Vardić (Hrvatski institut za povijest / Croatian Institute of History, Zagreb), "**Bratovštine i društveni poredak na istočnom Jadranu - primjeri iz Zadra, Trogira i Dubrovnika**" / "**Confraternities and civic order in the Eastern Adriatic – examples from Zadar, Trogir and Dubrovnik**"

- Marija Mogorović Crljenko – Danijela Doblanović Šuran (Odsjek za povijest, Filozofski fakultet, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli / Department of History, Faculty of Humanities, Juraj Dobrila University of Pula), "**Krsni kumovi u Umagu (1483.-1643.): isprepletena mreža društvenih veza**" / "**Godfathers in Umag (1483-1643): interwoven network of social connections**"

Diskusija / Discussion

16.45 Pauza / Break

17.15

5. sekcija / 5th session: Izvori / Sources, moderator / chair: Tomislav Popić

- Tomislav Matić (Odsjek za povijest, Hrvatsko katoličko sveučilište, Zagreb / Department of History, Catholic University of Croatia, Zagreb), "**Nulla res magis proficiat quam ordinatum rei publicae regimen – Ivan Vitez i statut grada Beiuşa**" / "**Nulla res magis proficiat quam ordinatum rei publicae regimen – John Vitez of Sredna and the Municipal Charter of Beiuş**"
- Tonija Andrić (Odsjek za povijest, Filozofski fakultet, Sveučilište u Splitu / Department of History, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Split), "**Matrikula splitske bratovštine Gospe od Dobrića iz 16. stoljeća**" / "**Rules of Split's Confraternity Our Lady of Dobrić from the 16th Century**"

- Relja Seferović (Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku / Croatian Academy of Sciences and Arts, The Institute for Historical Sciences in Dubrovnik, Zagreb - Dubrovnik), "**Srednjovjekovna dubrovačka Crkva u očima ranonovovjekovnih dubrovačkih crkvenih povjesničara**" / "**Medieval Church in Dubrovnik/Ragusa in Perception of Early Modern Ragusan Church Historiographers**"

Diskusija / Discussion

Srijeda, 23. listopada 2019. / Wednesday, 23 October 2019

9.30

6. sekcija / 6th session: Redovnici i samostani I / Monks and monasteries I, moderator / chair: Bruno Škreblić

- Marija Karbić (Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje / Croatian Institute of History, Department for the History of Slavonia, Srijem and Baranja), "**Grad i redovničke zajednice na njegovu području: primjeri iz kasnosrednjovjekovne Slavonije**" / "**City and monastic communities on the territory of Late Medieval Slavonia**"
- Danijel Patafta (Katolički bogoslovni fakultet, Sveučilište u Zagrebu / Catholic Faculty of Theology, University of Zagreb), "**Franjevački samostan kao komponenta urbane cjeline srednjovjekovlja na primjerima samostana kontinentalne Hrvatske**" / "**Franciscan Friary as an Element of Urban Territory on Examples of Continental Croatia**"
- Stanko Andrić (Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje / Croatian Institute of History, Department for the History of Slavonia, Srijem and Baranja), "**Crkve i samostani srednjovjekovnog Iloka: dopune i ispravci**" / "**Churches and monasteries of medieval Ilok (Újlak) – revisited**"

- Janez Mlinar (Oddelek za zgodovino, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani / Department of History, Faculty of Arts, University of Ljubljana), "**Od odobrenja do sukoba. Zapovjedništvo Teutonskog reda i grad Ljubljana do sredine 16. stoljeća**" / "**From Approval to Conflicts. The Commandry of the Teutonic Order and the City of Ljubljana up to the Mid-16th Century**"

Diskusija / Discussion

10.45 Pauza / Break

11.15

7. sekcija / 7th session: Redovnici i samostani II / Monks and monasteries II, moderator / chair: Marija Karbić

- Tomislav Galović (Odsjek za povijest, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu / History Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb), "**Grad i samostan. Primjer grada Krka i njegova franjevačkog samostana u srednjem vijeku: Monasterium et conventus Sancti Francisci fratrum minorum de Vegla**" / "**City and Friary. Example of City of Krk and Franciscan Friary in the Middle Ages: Monasterium et conventus Sancti Francisci fratrum minorum de Vegla**"
- Sanja Miljan (Department of Medieval Studies, CEU Budapest), "**Duhovne spone koje povezuju: odnos franjevaca i zadarske gradske zajednice do početka 15. stoljeća**" / "**Spiritual ties that bond: relationship between the Franciscans and the city community of Zadar until the beginning of the 15th century**"
- Marko Medved (Teologija u Rijeci - Katolički bogoslovni fakultet, Sveučilište u Zagrebu / Theology in Rijeka - Catholic faculty of Theology, University of Zagreb), "**Samostan augustinaca pustinjaka riječkoga sv. Jeronima u srednjem vijeku**" / "**Augustinian Friary of St Jerome in Rijeka in the Middle Ages**"

Diskusija / Discussion

12.15 Ručak / Lunch

13.15

8. sekcija / 8th session: Posjedi / Properties, moderator / chair: Stanko Andrić

- Ana Jenko Kovačić (Oddelek za zgodovino, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani / Department of History, Faculty of Arts, University of Ljubljana), "... *episcopus locavit atque concessit... in districtu Parentii ...*: Biskupski zemljišni posjedi i odnosi između biskupa i stanovnika Poreča tijekom 13. stoljeća" / ... *episcopus locavit atque concessit... in districtu Parentii ...*: Bishops' land tenure and relations between bishops and inhabitants of Parenzo during the 13th century"
- Predrag Marković (Odsjek za povijest umjetnosti, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu / Department of Art History, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb), "Odgodena (do)gradnja - posjedovni odnosi u gradovima istočne obale Jadrana i njihov utjecaj na genezu sakralnih građevina" / "Delayed (re)building – Property Relations in the East European Cities and their Impact on the Genesis of the sacral buildings"
- Sandra Begonja (Hrvatski institut za povijest, Zagreb / Croatian Institute of History, Zagreb), "Gradski posjedi crkvenih institucija u Zadru u vrijeme Ludovika I. Anžuvina (1358.-1382.)" / "Urban Properties of Religious Institutions in Zadar in time of King Louis I Anjou (1358-1382)"

Diskusija / Discussion

14. 15 Pauza / Break

7

14.30

9. sekcija / 9th session: Arhitektura, Urbanizam, Arheologija I / Architecture, Urbanism, Archaeology I, moderator / chair : Sandra Begonja

- Danko Zelić (Institut za povijest umjetnosti, Zagreb / Institute of Art History, Zagreb), "Templari i njihova uloga u urbanističkom (ili ne-urbanističkom) razvoju nekih mjesta i lokaliteta na obali i u priobalju (Senj, Vrana, Šibenik, Klis)" / "Templars and their role in urban (or non-urbanistic) development of some sites and sites on the coast and on the coast (Senj, Vrana, Šibenik, Klis)"
- Renata Novak Klemenčić (Oddelek za umetnostno zgodovino, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani / Department of Art History, Faculty of Arts, University of Ljubljana), "Sakristija dubrovačke katedrale - posljednja fasada općinskog trga u prvoj polovici 15. stoljeća" / "The Sacristy of Dubrovnik Cathedral – the Last Facade of the Communal Square in the First Half of the 15th Century"
- Juraj Belaj (Institut za arheologiju, Zagreb / The Institute of Archaeology, Zagreb), "Ivanec, primjer naselja razvijenog oko crkve" / "Ivanec, An Example of Settlement Developed around the Church"
- Ratko Vučetić (Institut za povijest umjetnosti, Zagreb / Institute of Art History, Zagreb), "Uloga i značenje crkve u formiranju gradskih naselja sjeverozapadne Hrvatske" / "Role and Meaning of Church in Formation of Urban Settlements in North Western Croatia"

Diskusija / Discussion

15.45 Pauza / Break

8

16.00

10. sekcija / 10th session: Arhitektura, Urbanizam, Arheologija II / Architecture, Urbanism, Archaeology II, moderator / chair: Irena Benyovsky Latin

- Danijel Jelaš (Državni arhiv u Osijeku / State Archives in Osijek), "Crkvene centralne funkcije trgovišta i gradova kasnosrednjovjekovne Vukovske županije" / "The Ecclesiastical Central Functions of Towns and Cities in the Late Medieval County of Vukovo"
- Zoran Ladić (Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zagrebu / Institute for historical sciences of Croatian Academy of Arts and Sciences in Zagreb), "Još jedan primjer podržavanja obnove istočno-jadranskih katedralnih crkava u kasnom srednjem vijeku. Doprinos stanovnika Poreča u obnovi katedrale Uznesenja Djevice Marije u drugoj polovini 15. stoljeća" / "One More Example of Supporting the Restoration of East Adriatic Cathedral Churches in the Late Middle Ages. The contribution of Poreč's Denizens in Reconstruction of the Cathedral Church of the Assumption of Virgin Mary in the Second Half of the Fifteenth Century"
- Ana Mišković (Odjel za povijest umjetnosti, Sveučilište u Zadru / Department of Art History, University of Zadar), "Crkva kao grad, grad kao Crkva" / "The Church as City, the City as Church"
- Maja Cepetić Rogić (Gradski Muzej Čazma / City museum Čazma), "Biskupski grad Čazma. Razvoj i prostorna organizacija urbanog prostora" / "Episcopal Town of Čazma. Development and Spatial Organization of Its Urban Space"

Diskusija / Discussion

- Zaključna diskusija / Final discussion

9